

WAT GEDAAN MET ASBEST?

Asbest is een gevaarlijk goedje. Bij elk afbraak- of renovatieproject is het dan ook zeer belangrijk om na te gaan of er eventueel ergens asbest aanwezig is. Informeer je op voorhand uitgebreid voor je start met het verwijderen en vervangen van asbesthoudende materialen.

Peter Op 't Roodt, SBB Accountants & Adviseurs

Asbest is een natuurlijk mineraal opgebouwd uit fijne, microscopisch kleine vezels. Deze zijn vaak zo fijn en klein dat zij met het blote oog niet waar te nemen zijn. Kenmerken van asbest zijn: sterk, slijtvast, brandvast, condensatiewerend, isolerend en corrosiebestendig.

Asbest kan in bepaalde situaties een gevaar voor de gezondheid betekenen. Bij elk afbraak- of renovatieproject is het dan ook zeer belangrijk om na te gaan of er eventueel ergens asbest aanwezig is. Asbesthoudend materiaal op zich vormt geen gevaar. Het is pas vanaf het moment waarop de asbestvezels in het materiaal, om de een of andere reden, in de lucht vrijkomen en ingeademd worden, dat er sprake is van een gezondheidsrisico. Hoe langer men de vezels inademt en/of hoe hoger de concentraties hoe groter het gezondheidsrisico. Het inademen van asbestvezels kan leiden tot aandoeningen, zoals mesothelioom, long- of strottenhoofdkanker en asbestose.

Welke toepassingen van asbest zijn er?

Er zijn zo'n 3500 verschillende toepassingen bekend waarin asbest werd verwerkt. De stof werd voornamelijk gebruikt in de bouwsector. Eén van de meest bekende toepassingen is de asbesthoudende golfplaat. Men kan asbest ook terugvinden in of op structurele elementen zoals plafonds, steunbalken, wanden en vloeren. Maar ook sommige technische uitrustingen, zoals stookketels, liften, ovens en leidingen kunnen asbest bevatten.

Sinds 1 januari 2005 is het gebruik en de verkoop van asbesthoudende producten helemaal verboden in België en Europa. Dit verbod kwam er geleidelijk. Zo is het gebruik van spuitasbest al verboden sinds 1980 en is het gebruik en de verkoop van een groot aantal asbesthoudende toepassingen (zoals asbesthoudende dak- en gevelbedekking) sinds 1998 verboden in België.

Verskil tussen hechtgebonden en niet-hechtgebonden asbest

Asbest komt in twee vormen voor: hechtgebonden en niet-hechtgebonden.

Hechtgebonden betekent dat de vezels stevig zijn gebonden in bijvoorbeeld cement, kit of bitumen. Zolang het materiaal niet verweerd is en niet wordt bewerkt of beschadigd is, komen er geen tot weinig vezels vrij.

Niet-hechtgebonden betekent dat de vezels niet vastzitten in het product, bij niet-hechtgebonden asbest kan zelfs de wind ervoor zorgen dat de vezels zich in de lucht verspreiden. Daarom vormt de aanwezigheid van niet-hechtgebonden asbest een groot gevaar voor de volksgezondheid. Voorbeelden van niet-hechtgebonden toepassingen zijn isolatiemateriaal, asbestkoord in kachels en leidingen, asbestpapier en spuitasbest.

Wettelijk verplichte voorzorgsmaatregelen bij verwijdering hechtgebonden asbest

Er bestaat een strikte reglementering over het omgaan met asbesthoudende producten, zowel voor de verwijdering ervan als voor herstel- en onderhoudswerken. Afhankelijk van de werken moeten de passende preventiemaatregelen worden genomen. Er worden voorzorgsmaatregelen opgelegd aan werknemers, zelfstandigen en particulieren als ze met asbesttoepassingen werken:

- Vermijd stof door het materiaal te bevochtigen of te fixeren;
- Demonteer asbestelementen één voor één met de hand (losschroeven, losmaken) en probeer niet te breken;
- Maak gebruik van handwerktuigen (bijvoorbeeld schroevendraaier of klauwhamer);
- Gooi asbestmaterialen niet naar beneden, maar breng ze voorzichtig naar

de begane grond (bijvoorbeeld met een hoogwerker);

- Gebruik een stofmasker beschermingsklasse FFP3 en zorg ervoor dat het goed aansluit;
- Gebruik een wegwerpoverall; doe hem buiten uit en spoel ook schoenen buiten af;
- Laad en verpak het materiaal zo veel mogelijk intact (liefst buitenshuis) en gebruik daarom aangepaste recipienten aan de grootte van de stukken (bijvoorbeeld aangepaste asbestplatenzakken of container met bigbag voor golfplaten);
- Verpak het asbestafval en dek het zo snel mogelijk af. Daarvoor bestaan er afsluitbare (bouwpuin)zakken, speciale asbestbags (1 m³ of platenzak) of containers met bigbag;
- Voer tot slot zo snel mogelijk af.

Voor verwijdering van asbest binnenshuis moet achteraf alles schoongemaakt worden met water en moeten de gebruikte dweilen of doeken en de wegwerpoverall nadien worden verpakt en mee afgevoerd met het asbestafval. Het is ook belangrijk om de ruimte goed te verluchten.

Voor verwijdering van asbest buitenshuis sluit je ramen en deuren en schakel je het ventilatiesysteem uit.

Al deze voorschriften zijn wettelijk verplicht. Als je een aannemer de werken laat uitvoeren is een voldoende toezicht op deze werken een absolute noodzaak. Maak vooraf duidelijke afspraken, liefst contractueel. Stop de werken als er iets mis lijkt te lopen. Contacteer desnoods de gemeentelijke milieudienst of de

gemeentelijke politie.

Vergunde stortplaats

Het asbestcement moet afgevoerd worden naar een vergunde stortplaats. Afvoer moet gebeuren in een 'gesloten recipiënt'. Ideaal is een dichtgesnoerde, in een container geplaatste bigbag. Je kan hiervoor een beroep doen op een containerdienst. Vraag een afgiftebewijs (identificatieformulier voor afvalstoffen). Bij het opruimen van afgebrande stallen bedekt met asbesthoudende golfplaten moet je contact opnemen met een geregistreerde inzamelaar van gevaarlijke afvalstoffen en/of een erkende asbestverwijderaar. Omwille van de complexiteit van de opruiming (vermenging van gevaarlijke stoffen zoals asbest, kadavers ...) is het namelijk belangrijk dat deze op een correcte en veilige manier behandeld en afgevoerd worden.

Wat met andere asbesthoudende materialen?

Belangrijk is of het gaat over materialen met gebonden asbest of met niet of weinig gebonden asbest. Omdat bij laatste materialen de vezels gemakkelijker kunnen vrijkomen, zijn deze veel risicovoller. Een voorbeeld is asbesthoudende isolatie rond warmteleidingen. Het zelf verwijderen van dergelijke materialen is uit den boze. Je moet dan een beroep doen op een speciale voor asbestverwijdering erkende onderneming. ■

WAT MAG JE ZEKER NIET DOEN?

- Mechanische werktuigen met grote draaisnelheid en hogedrukreinigers gebruiken. Alle activiteiten die stof veroorzaken, zelfs minimaal, maken asbestvezels los. Daarom is het gebruik van mechanische werktuigen met grote draaisnelheid (boor- en schuurmachines, zaag- en slijpschijven ...) en hogedrukreinigers wettelijk verboden.
- Zonnepanelen of overzetsdak plaatsen op een asbestdak. Zowel de Vlaamse milieuwetgeving als de federale arbeidswetgeving verbiedt het plaatsen van zonnepanelen of overzetsdaken op asbestdaken. Om deze werken uit te voeren wordt de asbesthoudende dakbekleding immers beschadigd door het doorboren, nagelen of doorslijpen. Onderliggende materialen worden dan met asbesthoudend stof gecontamineerd. De aanwezigheid van zonnepanelen zadelt de eigenaar dus met aanzienlijke meerkosten op als hij het asbestdak moet vervangen. Oude asbestdaken onder overzetsdaken vormen een permanente, sterk verweerde asbestbron. Ze zijn een continu potentieel risico en betekenen een minwaarde voor het gebouw.
- Reinigen of ontmossen van asbestdaken of -gevels is verboden. Zowel de Vlaamse milieuwetgeving als de federale arbeidswetgeving verbiedt asbestdaken en -gevels te ontmossen door afborstelen, schuren of hogedrukreiniging. Ontmossen beschadigt het oppervlak van asbestmateriaal. ■